

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. An ignorantia, metus, vel aliud quidpiam excuset ab incurrenda
Censura?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Disparitas
inter hanc
ac Interdi-
ctum.

26. Nec urget, si fiat instantia de Interdicto. Nam neque Interdictum personale solet incurri, nisi ob peccatum proprium. Et quamvis Interdictum locale etiam astringat innocentes, id tamen fit duntaxat indirectè, ac quamdiu sunt in loco interdicto: nam extrà illum possunt interesse Divinis, atque si moriantur, in Loco sacro sepeliri. Contra suspensus nullibi potest exercere usum potestatis Ecclesiasticæ.

Q U Æ S T I O III.

An ignorantia, metus, vel aliud quidpiam excuset ab in-
currenda Censura?

Regula ge-
neralis cir-
ca hoc.

27. **S**upponendum pro regula generali, cum juxta dicta *num. 8. ac seqq.* & Doctores passim, ad incurrendam Censuram Ecclesiasticam requiratur culpa mortalis, & talis, qualis ibidem est descripta: quotiescunque aliquis per ignorantiam, inadvertentiam, vel animi passionem, aut parvitatem materiæ excusatur à peccato mortali, eum etiam ab excommunicatione majori, gravi Suspensione, atque Interdicto personali fore excusandum. Hoc prænotato, quantum attinet ad statum propositæ Quæstionis, sit

Ignorantia
facti excu-
sat à Censu-
ra.

28. **CONCL. I.** Ignorantia facti, qua quis ignorat, factum suum esse tale, quod sub Censura prohibitum est, excusat ab ipsa Censura: hinc, si quis v. g. percutiat Clericum, quem putat esse Laicum, adeoque invincibiliter ignorat esse Clericum, excusatur ab excommunicatione. Ita communis; & habetur *c. Si verò de Sent. excom. ibi: Si verò aliquis in Clericum nutrientem comam manus injecerit violentas, propter hoc non debet excommunicatione notari; dummodo ipsum Clericum esse ignoraverit.* Imò in tali casu sufficit ad evitandam Censuram ignorantia probabilis, ut explicat Glossa ibidem.

Ignorantia
Juris etiam
excusat à
Censura,
dummodo
non sit cras-
sa.

29. **CONCL. II.** Ignorantia invincibilis, vel probabilis Juris Ecclesiastici, præcipientis, vel prohibentis, quidpiam sub Censura; imò & sola ignorantia ipsius Censuræ, dummodo non sit crassa, seu supina, excusat à Censura incurrenda. Ita Doctores communiter; & habetur clarè *ex cap. 2. de Constit. in 6. ubi dicitur: Ut animarum periculis obvietur, sententijs per statuta quorumcumque Ordinariorū prolati ligare nolumus ignorantes; dum tamen eorum Ignorantia crassa non fuerit, aut supina.* Quæ decisio cum sit favorabilis, multumque rationabilis,

bilis, non tantum in Statutis Episcoporum, sed etiam Constitutionibus Pontificijs locum habet; nam etiam Papa est Ordinarius, & quidem Ordinarius Ordinariorum.

30. Infertur proinde, quod, licet quis sciat, opus aliquod esse prohibitum vel præceptum, sive Lege naturali, aut Divina, sive Ecclesiastica; si tamen invincibiliter, aut probabiliter ignoret, ipsi esse annexam excommunicationem, aut aliam Censuram Ecclesiasticam, hanc ipse non incurrat. Pater hoc tum ex cit. textu Juris Canonici; tum ratio hujus ulterior est: quia ad incurrendam Censuram requiritur contumacia, & virtualis quidam contemptus, quo quis recusat obedire legi, sub tali pœna seu Censura quidpiam præcipienti: atqui is, qui ignorat illam pœnam, seu Censuram, jam non est taliter contumax; ergo.

Corollarium.

31. Infertur ulterius, rusticos, aliosque homines simplices, sapientius ex hoc fundamento excusari ab incurrenda Censura excommunicationis; eò quod eam esse hęc & nunc latam, rarissime sciant, imò vix audierint aliquid de excommunicatione. Dummodò excipias excommunicationem in percussores Clericorum latam, & vix alicui ignotam, atque alias Censuras communiores, vel publicè denuntiatas.

Rustici, & homines simplices, sapientius per hoc excusantur à Censuris.

32. CONCL. III. Qui ex gravi metu mortis, mutilationis, infamiae, aut hujusmodi, transgreditur legem Ecclesiasticam sub pœna Censuræ impositam, is non incurrit annexam Censuram. Ita Pirhing tit. de Sent. excomm. num. 47. Suarez, & alij. Ratio est: quia leges Ecclesiasticæ regulariter non obligant cum tanta severitate, seu periculo vitæ, aut membrorum: (b) Atqui lex Censuram imponens, est Ecclesiastica; ergo.

Metus gravis excusat à Censuris. (b) Juxta dict. Tract. 2. Dist. 2. n. 25. & seqq.

33. Nec obstat, quod talis non tantum contra legem Ecclesiasticam, sed etiam contra Naturalem, ac Divinam operetur, ac proinde peccet: ut si quis gravi metu mortis adactus Matrimonium contrahat, & consummet cum consanguinea, vel Moniali. Resp. enim, quamvis talis peccet contra legem Divinam & Naturalem, eò quod Matrimonium sit illicitum, simulque propter nullum metum sit faciendum peccatum; adhuc tamen eum non incurrere excommunicationem, quæ ipso jure lata est contra taliter contrahentes, Clem. un. de Consang. & affinit. Nam hæc jure duntaxat Ecclesiastico, quale in casu tanti metus non obligat, statuta est: incestus autem prohibetur jure naturali & Divino, quod ex nullo metu licitum est transgredi.

Etiamsi auctus jure naturæ prohibitus existat.

Excommu- 34. CONCL. IV. Insuper ex triplici capite, potest excom-
nicatio, aut municatio, aut alia Censura Ecclesiastica reddi invalida, ita ut
alia Censu- nullum producat effectum: videlicet ob defectum jurisdictionis,
ra fit inava- ob defectum substantialis ordinis Judicij, & ob defectum justæ cau-
lida. sæ. Ita Pirhing *loc. cit. num. 40.* & alij communiter. Et quidem.

35. I. Censura ab homine lata redditur invalida, a deo ut non
obliget, ob defectum jurisdictionis in ferente: ut si imponens
Censuram, vel simpliciter caret Jurisdictione eam imponendi, vel
ipsam habeat impeditam per excommunicationem, aut suspen-
sionem. Nam *excommunicatus*, vel suspensus ab officio, *alium ex-
communicare non potest*; c. *Audivimus. 24. q. 1.* junctâ Glosâ ibi-
dem.

36. Idem dicendum, si Prælatus habeat jurisdictionem sus-
pensionem per appellationem, legitimè ab alio interpositam ante
sententiam absolute latam: ut si is ferat sententiam contra Sem-
pronium, quod nisi intra tot v. g. dies satisfecerit, noverit se esse
excommunicatum; atque interim Sempronius appellet, & a
diem statutum non satisfaciat: nam ipse Censuram ejusmodi non
incurrit, eò quod per legitimam appellationem, ante eventum
conditionis interpositam, impediatur effectus Censuræ sub con-
ditione latæ, vel alterius postea primùm infligendæ; prout ha-
betur c. *Præterea. 40. de Appellat.* Secus foret, si appellatio primùm
fieret post latam sententiam Censuræ in aliquem: nam hujus ef-
fectus per appellationem subsequenter non impeditur, neque
suspenditur, *text. clar. c. Is cui de Sentent. excommun. in 6.*

37. II. Censura excommunicationis, aut alia, redditur
invalida, & nullius roboris, ob defectum substantialis ordinis
Judicij: ut si Judex Censuram laturus nullam omninò, ne uni-
cam quidem, præmittat admonitionem; vel si omitatur cita-
tio Rei, isque ad sui defensionem non admittatur; aut si legiti-
ma probatio causæ, ob quam Censura fertur, desit. Pirhing *loc. cit.* Suarez & alij.

38. III. Censura est invalida ob defectum justæ causæ, si
nimirum ob nullam, aut omninò levem, & non commensura-
tam culpam feratur. Porrò justitia causæ rursus tripliciter po-
test deficere. Primò, si nec re ipsâ, nec secundum allegata & pro-
bata crimen subsit: ut si quis excommunicetur, quod pauperi
elemosynam tribuerit, vel non fecerit id, quod agere illicitum
& prævum erat, aut hujusmodi. Censura sic lata haud dubie in-
valida est, cum contineat errorem intolerabilem, ut Jura loquuntur
6, Per

1. *Pertuas. de Sent. excomm. c. Venerabilibus. §. Potest. eod. in 6.* Dein de potest. iusticia causæ deesse, quando crimen, ob quod Censura fertur, fuit quidem à parte rei commissum, sed de eo Reus nec est legitime convictus, nec confessus: sic enim causa subsistit solum secundum se, non autem in ordine ad Iudicium, seu Forum externum; & consequenter sententia Censuræ, ob id inflictæ, est nulla. Tandem potest deficere causa, si à parte rei causa seu crimen non subsistat, tamen juridicè contra Reum probetur: tunc enim non adest vera causa ferendi Censuram, benè tamen præsumpta; cum Reus reipsa sit innocens, qui tamen juridicè probatus est nocens. Verùm de hoc ultimo casu loquendo, & pro vera eius intelligentia, sic

39. CONCL. V. Censura lata contra innocentem, qui secundum allegata & probata in Iudicio censetur nocens, etsi re ipsa, & in Foro conscientia, non privet eum communibus Ecclesie Suffragiis, aliisque spiritualibus commodis ac facultatibus (verà enim Censura talis ob defectum causæ est nulla) tamen in Foro externo, atque in facie Ecclesie, debet servari, donec vel ab ea quis fuerit absolutus; vel innocentia ipsius, atque error Censuræ, publicè innotuerit. Ita Covarruvias in c. *Alma mater. part. 1. §. 7. n. 5.* Navarrus *cap. 27. Manual. num. 3.* Pirhing n. 41. & alij. Sic quippe habetur c. *Si quis à proprio. 12. q. 3.* Et S. Gregorius, *relatus can. 1. ead. caus. 11. q. 3.* ait: *Sententia Pastoris, sive iusta, sive iniusta fuerit, timenda est.* Accedit ratio: quia hoc necesse est ad publicam utilitatem atque disciplinam, ipsamque Iudicis officio secundum allegata & probata iudicantis auctoritatem tuendam; cui bono communi merito bonum privatum postponi debet. Et certè alioquin malevolis lata porta aperiretur, quaslibet Censuras contemnendi; cum dicere possent, se coram Deo esse innocentes, quamvis in Foro externo per falsa allegata & probata sint damnati nocentes.

40. Inferitur proinde, quòd si Clericus innocens, sed secundum publicas probationes à Iudice excommunicatus, actum sui Ordinis postea exerceat, is non contrahat irregularitatem quia reverà excommunicatio fuit nulla. Si tamen in hac de re accusetur, & vincatur, tanquam irregularis à Iudice condemnari potest: cum enim in Foro externo censeatur excommunicatus, consequenter etiam irregularis declarari debet, si in tali excommunicatione celebrasse demonstratur. Quòd si verò talis monitus desistere nolit, tunc de novo verè excommunicari

Censura lata
contra
innocen-
tem, qui in
Iudicio
probatur
nocens, au-
sit servanda?

Quid de
Clerico in-
nocente, &
secundum
publicas
probationes
excommuni-
nicato?

cari

cari poterit, propter suam inobedientiam & contumaciam, atque apparentem contemptum Ecclesiasticæ potestatis.

Forma ab-
solvendi à
Censuris,
qua?

41. Quæres, quænam sit forma absolvendi à Censuris?
R. Nulla determinata forma verborum requiritur ad tollendas Censuras, sed sufficit, quibuscunque verbis voluntas absolvendi sufficienter significetur. Solet tamen communiter hujusmodi forma observari: *Absolvo te à vinculo excommunicationis, quam incurristi N. (exprimendo causam ipsius) & restituo te sanctis Sacramentis, & communioni Fidelium, in Nomine Patris, &c.* A Suspensionne tantum: *Ego te absolvo à vinculo suspensionis, quam incurristi propter N. (exprimitur causa) & restituo te executioni Ordinum, in Nomine Patris, &c.* Quando verò Censura est dubia, servetur hæc, vel similis forma: *Si tenèris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & tu indiges, in Nomine Patris, &c.*

Suspensio, &
Interdictum,
quandoque
non indi-
gent abso-
lutione.

42. Quinimò si Suspensio fuit lata ad determinatum duntaxat tempus, v. g. ad unum, aut duos annos; vel usque ad positionem certæ conditionis, v. g. dicendo, *Sis suspensus, donec satisfeceris*: tunc elapso illo tempore, vel adimpletâ conditione, utputà præstitâ satisfactione, per se ipsam cessat Suspensio, neque opus est aliâ formulâ absolutionis, sive sententiâ restitutionis. *arg. e. Quia sæpè. de Election. in 6. junctâ Glosâ ibidem, &c. Donec.* Idem dicendum de Interdicto taliter lato. Layman *cit. tract. 5. part. 4. cap. 5. n. 1.* Cæterum extra hosce casus necesse est, adhiberi veram absolutionem à Censuris, ab habente legitimam facultatem absolvendi datam; prout, alias rationes tacendo, clarè patet ex Decreto Alexandri VII. inter alias Propositiones sequentem, ordine 44. condemnantis: *Que ad Forum conscientie Reo correcto, & jusque contumaciâ cessante, cessant Censuræ.*

Absolutio à
Censuris, an
possit dari
extra Con-
fessionem,
aut absenti?

43. Tandem sciendum, quòd absolutio à Censuris ab habente potestatem ordinariam, possit dari etiam extra Confessionem sacramentalem, imò & absenti, ac invito. Dicitur, *ab habente potestatem ordinariam*: nam habens potestatem delegatam ad absolvendum à Censuris, debet absolvere juxta tenorem suæ delegationis, ejusque formam exactè observare.

Sannig Diit. 1. de Censuris, quæst.
6. & alij.

QUÆ.